

Det betyder jo ikke, at der ikke er problemer knyttet til ulande, knyttet til miljøspørgsmål, og det vil jeg da gerne sige et par enkelte bemærkninger om.

Sammenhængen mellem handel og miljø fik i den afsluttende del af Uruguayrunden ligesom en institutionel forankring i WTO. Der blev nedsat en komité. Arbejdet i komiteen om handel og miljø sigter på at gøre handel og miljøpolitik gensidigt understøttende, så der kan foretages en effektiv indsats til bekæmpelse af internationale miljøproblemer.

Det er efter regeringens opfattelse også berettiget i nogle tilfælde at anvende handelsbestemmelser til fremme af miljøhensyn, men det er vigtigt, at vi i multilateral sammenhæng fastsætter betingelserne for at anvende sådanne bestemmelser. Dialog er her vigtig for at undgå muligheder for misbrug.

Og så vil jeg i øvrigt gøre opmærksom på, at vi ikke skal forestille os, at WTO skal være en organisation, der fører miljøpolitik og vedtager miljøstandarder. Det er WTO aldeles ikke skabt til og har ikke forudsætninger for. Det er vigtigt, at arbejdet med miljøstandarder og -normer fortsætter i de organisationer, som er særligt oprettet med det for øje.

Det, som skal ske i WTO, er en fokusering på samspillet mellem handel og miljø, og EU bør her spille en aktiv rolle. Kommissionen er på dansk initiativ i færd med at udarbejde en grøn bog om spørgsmålet handel og miljø. Så det er altså ikke glemt.

Jeg vil her gerne nævne – for måske at ryste hr. Keld Albrechtsen en smule – at Kommissionen har foreslået, at udviklingslande, som opfylder standarder for bæredygtig tropisk skovdrift, gennem Fællesskabets generelle præferencesystem, GSP, kan få toldnedsættelser som modydelse. Vi støtter det princip. Her finder vi et område, hvor det kan bruges med mening.

I anden sammenhæng har Kommissionen i øvrigt foreslået, at der gives supplerende toldnedsættelse til udviklingslande, der opfylder de standarder, der er fastsat i ILO-konventionerne om børnearbejde, organisationsfrihed og kollektiv forhandlingsret. Også dette er efter regeringens opfattelse principielt rigtigt. Det er en rigtig idé her at bruge belønning, kan man sige, frem for straf.

Lad mig så sige videre om miljøspørgsmålet, at lav vækst eller med et andet ord fattigdom jo desværre langtfra er nogen garanti for miljøet. Tværtimod forholder det sig sådan, at fattigdom

i en lang række tilfælde netop er roden til miljøproblemer. Megen skovhugst her i verden har som sin begrundelse, at fattige mennesker ikke har andre muligheder end at hugge skov og brænde skov for at opretholde livet. Så sammenhængen mellem vækst og miljø er desværre meget mere kompliceret, end det er kommet frem her under diskussionen i dag.

Vi ser det jo også meget stærkt i forholdet mellem Danmark og Østeuropa. Danmark har været europamester i energibesparelser, Østeuropa det modsatte. Forbruget af energi pr. indbygger i Danmark måler sig meget favorabelt med forbruget af energi i andre lande, på trods af at vores levestandard er højere.

Om ulandene og aftalen her er der også flere ting, der er mere komplicerede, end de ser ud til at være. Det er klart, at når man nedsætter det globale niveau for toldbeskyttelse, så bliver de særlige toldnedsættelser, som nogle ulande har i form af GSP, jo mindre værd relativt. Deres konkurrenceevne påvirkes på den måde, at den fordel, de hidtil har haft, nu ikke længere er så stor. Det ligger jo altså i sagens natur, at den type af tab er umulige at kompensere.

Der er også ulande, som har fået ulemper af omlægningen af landbrugssubsidierne. Det gælder ulande, der er fødevarereksporterende, og som rammes af, at priserne på fødevarer faldt, hvorved disse lande derved som følge af de generelle overordnede mål for Uruguayrunden kommer, kan man sige, i en krydsklemme.

Jeg synes, det er vigtigt at interessere sig meget for ulandenes forhold også i handelsmæssig henseende, og jeg synes, det er oplagt, hvad vi kan gøre fra dansk side for at sætte søgelys på den side af sagen. Det skal gøres ikke mindst af hensyn til det fremtidige arbejde med handelsliberaliseringen.

Hr. Kristian Thulesen Dahl spurgte om skibsfart. Det er rigtigt, det er i den forstand et hængparti, at der skal arbejdes videre med det, der skal forhandles videre om skibsfart. Vi ønsker fra dansk side et godt resultat for skibsfartsområdet, hvor vi har gode forudsætninger for at konkurrere.

Hr. Bjørn Elmquist spurgte til udviklingen i USA. Det ser heldigvis ud til, at der i USA er indgået aftaler, der kan sikre, at USA kan ratificere her i begyndelsen af december. De aftaler, der er indgået i går, kender vi ikke i alle detaljer. Men det, der tegner sig, er en type aftale, der siger, at hvis USA er blevet underkendt ved flere lejligheder i de paneler eller domstole, der tager